

**OPTIKAI ISMERETEK
ÁGAZATI SZAKMAI ÉRETTSÉGI VIZSGA**

II. A VIZSGA LEÍRÁSA

A vizsga részei

Középszint		Emelt szint	
Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
120 perc	15 perc	180 perc	20 perc
100 pont	50 pont	100 pont	50 pont

A vizsgán használható segédeszközök

	Középszint		Emelt szint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	NINCS	Portfólió (nyomtatva vagy előhívva)	NINCS	Portfólió (nyomtatva vagy előhívva), munkanapló (nyomtatva vagy digitálisan)
A vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja	NINCS	Portfólió (digitális adathordozón) számítógép, projektor	NINCS	Portfólió és munkanapló (digitális adathordozón), számítógép, projektor

Nyilvánosságra hozandó anyag nincs.

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA

Írásbeli vizsga		Szóbeli vizsga
120 perc		15 perc
Feladatlap		Portfólió bemutatás
Fotótechnika	Fotótörténet	
60 pont	40 pont	
100 pont		50 pont

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

Az írásbeli vizsga a vizsgázó fotótechnikai és a fotótörténeti elméleti ismereteit objektíven méri.

Az írásbeli vizsga során a feladatlapok által számonkérésre kerülő témakörök és azok súlyozása:

- fotótechnika (60%),
- fotótörténet (40%).

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

Az írásbeli feladatlap két részre tagolódik ezek: fotótechnika, fotótörténet.

A feladatlap legalább 90%-ban az alábbi ismereteket kéri számon:

- fényképezőgépek működése,
- kiegészítők, tartozékok,
- felvételkedzési ismeretek,
- képfeldolgozás,
- szaktörténet.

A feladatlap fotótechnikai tudást számon kérő része feleletalkotó (kiegészítés, rövid választ igénylő, hosszú választ igénylő) feladatokat tartalmaz az alábbi témákból:

- a fényvel kapcsolatos fogalmak,
- színhőmérséklet fogalma és fotografiai jelentősége,
- színhőmérséklet beállítása a fényképezőgépen,
- leképezés optikai eszközei, törvényei,
- az objektívek főbb paraméterei és jellemzői,
- a speciális objektívek és a felhasználási területeik,
- a fényszínek és a pigmentszínek keverésének szabályai,
- az automatikák szerepe a fényképezőgépekben,
- a fotográfia szempontjából fontosabb fényforrások színösszetétele,
- az expozíciós értékek beállításának lehetőségei,
- a zár- és a rekeszértékek változtatásának hatása,
- a megvilágítás-mérés módszerei,
- a beépített és a kézi fénymérők használata,
- a digitalizálás folyamata,
- számítógépes képfeldolgozás,
- a képfájl módosításának lehetőségei és eszközei,
- a digitális fényképezőgépek felépítése, működése,
- a digitális kép minőségét befolyásoló tényezők.

A feladatlap fotótörténet témaköreit számon kérő része feleletalkotó (kiegészítés, rövid választ igénylő, hosszú választ igénylő) feladatokat tartalmaz az alábbi témakörökből:

- a fotográfia születése,
- fotografiai műfajok a 19. században és a 20. század első felében,
- fotótechnikai változások a 19. században és a 20. század első felében,
- neves alkotók a 19. században, valamint a 20. század első felében.

Az írásbeli feladatlap értékelése

Az értékelés a központilag összeállított javítási-értékelési útmutató kötelező előírásai alapján történik. Az egyes kérdésekre és feladatokra adható pontszámokat a javítási-értékelési útmutató tartalmazza. A javítás során az útmutatóban meghatározott pontszám tovább nem bontható.

Szöbeli vizsga

A szóbeli vizsgán a vizsgázó szakmai tudását egyértelműen bizonyító fotografiákból álló képanyagot, ún. portfóliót mutat be, amelynek alapján a szakmai képességei, jártassága megítélhető, objektíven értékelhető.

A szóbeli vizsga során a prezentáció által számonkérésre kerülő témakörök:

- A digitális fényképezés technikai és elektronikai alapjai,
- A fényképfelvétel készítésének gyakorlata különböző helyszíneken,
  - A műtermi fényképezés eszközei,
  - A prezentációkészítés gyakorlata.

Általános szabályok

A portfólió az előzetes teljesítményt bemutató, a vizsgát megelőző három hónapban, megadott témára készített fotografiákból álló válogatás. A portfólió szakmai bemutatására a szóbeli vizsgákkal egy időben kerül sor.

- A szóbeli vizsgán a vizsgázó a kivetített portfóliót, vagy nyomtatott, változatát mutatja be. Értelmezi a munkáit és ismerteti a munkáját irányító gondolati, technikai hátteret, a készítés körülményeit. A kérdező tanár a vizsgázó által elkészített szakmai anyag együttesét, a megoldások színvonalát és a bemutató alkalmával mérhető alkotói gondolkodásmód meglétét, fejlettségét, a szakmai fogalmak pontos használatát együttesen értékeli.

Amikor a vizsgázó befejezte mondandóját, a vizsgáztató párbeszédet kezdeményezhet a bemutatóhoz kapcsolódóan.

A szóbeli vizsgára a vizsgázó által nyomtatott vagy előhívott formában vitt portfólió nem képezi a vizsgadokumentáció részét, az a vizsgázónál marad. A portfólió digitális változata a vizsgadokumentáció részét képezi.

Ha a vizsgázó a vizsgára nem viszi magával a megadott formában portfólióját, szóbeli feleletének minősítésénél úgy kell eljárni, mintha póttételt húzott volna.

- A tanulói jogviszonyban lévő és érettségi bizonyítvánnyal nem rendelkező vizsgázó segítő tanár iránymutatásával, de önállóan dolgozza ki a vizsgaleírásban megadott portfólió témák közül választott témát, segítője automatikusan szaktanára, illetve az intézményben dolgozó szakos pedagógus. Az a vizsgázó, aki érettségi bizonyítvánnyal rendelkezik, vagy nincs tanulói jogviszonyban, önállóan dolgozza ki a vizsgaleírásban megadott portfólió témák közül választott témát.

A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

A portfólió 8-12 db fotografiából álló válogatás.

A fotografiák témáját (egy témát) a vizsgázó a vizsgaidőszak kezdete előtt három hónappal a következő átfogó témák közül választja ki:

- emberábrázolás,
- tárgyfotó,
- reklámfotó,
- divatfotó,
- riportfotó,
- dokumentarista fotográfia,
- táj- és városfotó,
- képzőművészeti fotóhasználat.

A segítő szaktanár feladata, hogy az önálló témaválasztás után irányítsa a vizsgázót a vizsgafeladat elkészítésében,

A vizsgázónak az elkészült munka digitális változatát legkésőbb az írásbeli vizsgaidőszak kezdetéig kell elkészítenie, (csak olvasható) digitális adathordozón le kell adnia. A portfólió leadásának helye a tanulói jogviszonyban lévő és érettségi bizonyítvánnyal nem rendelkező vizsgázó esetében a

képzőintézmény, annak a vizsgázónak, aki érettségi bizonyítvánnyal rendelkezik, vagy nincs tanulói jogviszonyban, a vizsgát szervező intézmény. A leadott anyagot a szóbeli gyakorlati jellegű vizsga bemutató anyagaként kell kezelni.

A digitális mappa a következőket tartalmazza:

- 8-12 db fotográfiát jpg vagy png formátumban, a hosszabbik oldalukon legalább 3500 pixel méretben,

- a 8-12 db fotográfiát sorba rendezve, a téma címével ellátva 1 db pdf fájlként.

A képeket legalább 18x13 cm méretben ki kell nyomtatni vagy előhívni. A portfólió nyomtatott változatának teljes egészében meg kell egyeznie a digitális anyaggal.

A vizsgázó az elkészült munkákat a segítő szaktanárnak bemutatja, ezzel egy időben a digitális adathordozót átadja.

A segítő szaktanár a munkák megtekintése és ellenőrzése után vizsgázónként a központi sablon alapján elkészíti az igazolólapot, amely a következő adatokat tartalmazza:

- képzőintézmény neve,
- a vizsgázó neve,
- a portfólió megléte,
- képek kicsinyítve,
- a segítő szaktanár neve,
- a segítő szaktanár aláírása,
- a portfólió leadásának és az igazolólap kitöltésének dátuma.

A vizsgázó munkáit a megbízott segítő szaktanár által kitöltött igazolólap hitelesíti. Az igazolólapot a segítő szaktanár aláírása, valamint a képzőintézmény pecsétje és képviselőjének aláírása hitelesíti. Annak a vizsgázónak a portfóliójához, aki érettségi bizonyítvánnyal rendelkezik, vagy nincs tanulói jogviszonyban, nem tartozik igazolólap.

A segítő szaktanár a vizsgázóktól átvett digitális adathordozókat, valamint a kitöltött igazolólapokat a képző intézménynek átadja. A képzőintézmény az anyagokat vizsgacsoportonként rendezi és a hitelesített igazolólapokkal együtt továbbítja a vizsgát szervező intézménynek.

A szóbeli vizsgarész értékelése

A szóbeli felelet értékelése az alábbi szempontok és kompetenciák alapján történik:

Szempontok, kompetenciák	Pontszám
Portfólió	
<i>Formai szempontok:</i>	
a fotósorozat megfelelő tagolása	4 pont
a témának megfelelő technikai megoldások: formátum, fényképezőgép választás	4 pont
a témának megfelelő technikai megoldások: objektívhasználat	4 pont
a témának megfelelő technikai megoldások: világítás megválasztása	4 pont
a felvételkészítés minősége	4 pont
a képfeldolgozás minősége	4 pont

<i>Tartalmi szempontok: cím és a téma összhangja</i>	4 pont
a téma kifejtése, a gondolatmenet íve a fotósorozatban	4 pont
a fotósorozat képeinek egységessége	4 pont
önálló gondolatok, egyedi látásmód, kreativitás a fotósorozatban	4 pont
<i>A prezentáció értékelésének tartalmi szempontjai: a fotográfiák készítése során szerzett tapasztalatok megfogalmazása.</i>	3 pont
világosság, nyelvhelyesség, szaknyelv alkalmazása	3 pont
<i>A prezentáció értékelésének formai szempontjai: egységesség, vizuális megjelenés, a kivitelezés minősége, szoftverhasználat</i>	4 pont
SZÓBELI ÖSSZPONTSZÁM:	50 pont

EMELT SZINTŰ VIZSGA

Írásbeli vizsga		Szóbeli vizsga	
180 perc		20 perc	
Feladatlap		Portfólió bemutatás	Munkanapló bemutatás
Fotótechnika	Fotótörténet		
50 pont	50 pont	30 pont	20 pont
100 pont		50 pont	

Írásbeli vizsga

Az írásbeli vizsga a vizsgázó fotótechnikai és a fotótörténeti elméleti ismereteit objektíven méri.

Általános szabályok

Az írásbeli vizsga során a feladatlapok által számonkérésre kerülő témakörök és azok súlyozása:

- fotótechnika (50%),
- fotótörténet (50%).

Az írásbeli feladatlapok tartalmi és formai jellemzői

Az írásbeli feladatlap két részre tagolódik ezek: fotótechnika, fotótörténet.

A feladatlap legalább 90%-ban az alábbi ismereteket kéri számon:

- fényképezőgépek működése,
- kiegészítők, tartozékok,
- felvételkedészítési ismeretek,
- képfeldolgozás,
- szaktörténet.

A feladatlap fotótechnikai tudást számon kérő része elsősorban kifejtendő feladatokat tartalmaz az alábbi témákból:

- a fényvel kapcsolatos fogalmak,
- színhőmérséklet fogalma és fotográfiai jelentősége,
- színhőmérséklet beállítása a fényképezőgépen,
- leképezés optikai eszközei, törvényei,
- az objektívek főbb paraméterei és jellemzői,
- a speciális objektívek és a felhasználási területeik,

- a fényszínek és a pigmentszínek keverésének szabályai,
- az automatikák szerepe a fényképezőgépekben,
- a fotográfia szempontjából fontosabb fényforrások színösszetétele,
- az expozíciós értékek beállításának lehetőségei,
- a zár- és a rekeszértékek változtatásának hatása,
- a megvilágítás-mérés módszerei,
- a beépített és a kézi fénymérők használata,
- a digitalizálás folyamata,
- számítógépes képfeldolgozás,
- a képfájl módosításának lehetőségei és eszközei,
- a digitális fényképezőgépek felépítése, működése,
- a digitális kép minőségét befolyásoló tényezők.

A feladatlap fotótörténet témaköreit számon kérő része egy esszéfeladatot tartalmaz az alábbi témakörökből:

- a fotográfia születése,
- fotográfiai műfajok a 19. században és a 20. század első felében,
- fotótechnikai változások a 19. században és a 20. század első felében,
- neves alkotók a 19. században, valamint a 20. század első felében.

Az írásbeli vizsgarész értékelése

Az értékelés a központilag összeállított javítási-értékelési útmutató kötelező előírásai alapján történik. Az egyes kérdésekre és feladatokra adható pontszámokat a javítási-értékelési útmutató tartalmazza. A javítás során az útmutatóban meghatározott pontszám tovább nem bontható.

Szóbeli vizsga

A szóbeli vizsgán a vizsgázó szakmai tudását egyértelműen bizonyító fotográfiákból álló képanyagot, ún. portfóliót, valamint az ehhez tartozó munkanaplót mutat be, amelynek alapján a szakmai képességei, jártassága megítélhető, objektíven értékelhető.

A szóbeli vizsga során a prezentáció által számonkérésre kerülő témakörök:

- A digitális fényképezés technikai és elektronikai alapjai,
- A fényképfelvétel készítésének gyakorlata különböző helyszíneken,
  - A műtermi fényképezés eszközei,
  - A prezentációkészítés gyakorlata,
  - Fényképészeti szakrajz.

Általános szabályok

A portfólió az előzetes teljesítményt bemutató, a vizsgát megelőző három hónapban, megadott témára készített fotográfiákból álló válogatás, a munkanapló a munkafolyamatot bemutató leírás. A portfólió és munkanapló szakmai bemutatására a szóbeli vizsgákkal egy időben kerül sor.

A szóbeli vizsgán a vizsgázó a kivetített portfóliót és munkanaplót, vagy azok nyomtatott, illetve szabadkézzel készített változatát mutatja be. Értelmezi a munkáit és ismerteti a munkáját irányító gondolati, technikai hátteret, a készítés körülményeit.

A vizsgabizottság a vizsgázó által elkészített szakmai anyag együttesét, a megoldások színvonalát és a bemutató alkalmával mérhető alkotói gondolkodásmód meglétét, fejlettségét, a szakmai fogalmak pontos használatát együttesen értékeli.

Amikor a vizsgázó befejezte mondandóját, a vizsgáztató párbeszédet kezdeményezhet a bemutatóhoz kapcsolódóan.

A szóbeli vizsgára a vizsgázó által nyomtatott vagy előhívott formában vitt portfólió és nyomtatott munkanapló nem képezi a vizsgadokumentáció részét, azok a vizsgázónál maradnak.

A portfólió és a munkanapló digitális változata a vizsgadokumentáció részét képezi.

Ha a vizsgázó a vizsgára nem viszi magával a megadott formában portfólióját illetve munkanaplóját, szóbeli feleletének minősítésénél úgy kell eljárni, mintha póttételt húzott volna.

A tanulói jogviszonyban lévő és érettségi bizonyítvánnyal nem rendelkező vizsgázó segítő tanár iránymutatásával, de önállóan dolgozza ki a vizsgaleírásban megadott portfólió témák közül választott témát, segítője automatikusan szaktanára, illetve az intézményben dolgozó szakos pedagógus. Az a vizsgázó, aki érettségi bizonyítvánnyal rendelkezik, vagy nincs tanulói jogviszonyban, önállóan dolgozza ki a vizsgaleírásban megadott portfólió témák közül választott témát.

A szóbeli vizsga tartalmi és formai jellemzői

A 8-12 db fotóból álló portfóliót a folyamatosan vezetett munkanapló egészíti ki.

A fotográfiák témáját a vizsgázó a vizsgaidőszak kezdete előtt három hónappal a következő átfogó témák közül választja ki:

- emberábrázolás,
- tárgyfoto,
- reklámfoto,
- divatfoto,
- riportfoto,
- dokumentarista fotográfia,
- táj- és városfoto,
- képzőművészeti fotóhasználat.

A segítő szaktanár feladata, hogy az önálló témaválasztás után irányítsa a vizsgázót a vizsgafeladat elkészítésében, a munkafolyamatról készült munkanaplót ellenőrizze. A vizsgázónak a munkanaplóban röviden le kell írnia a feladatválasztással kapcsolatos motivációkat, a munkája során felmerült problémákat, kérdéseket, tapasztalatokat, az alkalmazott módszereket, a döntési helyzeteket, az esetleges akadályokat és ezek megoldását, a feladatmegoldás során tapasztalt személyes élményeket. A munkanapló minimum 4, maximum 10 oldal terjedelmű, ami az illusztrációt is magában foglalja. A szöveg terjedelme minimum 2 oldal, talpas betűtípussal, 12-es betűmérettel és 1,5- es sorközzel készüljön. A munkanapló készülhet szabadkézzel ún. skicckönyvként is. Ebben az esetben a szöveg terjedelme feleljen meg a fenti előírásnak. A szabadkézzel készített munkanaplót is digitalizálni kell. A munkanapló digitális változatát pdf file- ként kell leadni.

A szóbeli vizsgán a vizsgázó bemutatja munkanaplójának digitális, illetve nyomtatott (előhívott), illetve szabadkézzel készített változatát.

A munkanaplóhoz irodalomjegyzéket lehet csatolni, és a szövegekőzi hivatkozásokat fel kell tüntetni. A forrásmegjelölés nélkül átvett szövegrészek, valamint külső személy tevőleges közreműködése a vizsgafeladat megoldásában a beadott munka automatikus és mérlegelési lehetőség nélküli elutasítását vonják maguk után.

A vizsgázónak az elkészült munka (portfólió és munkanapló) digitális változatát legkésőbb az írásbeli vizsgaidőszak kezdetéig kell elkészítenie, majd csak olvasható digitális adathordozón le kell adnia. A portfólió leadásának helye a tanulói jogviszonyban lévő és érettségi bizonyítvánnyal nem rendelkező vizsgázó esetében a képzőintézmény, annak a vizsgázónak, aki érettségi bizonyítvánnyal rendelkezik, vagy nincs tanulói jogviszonyban, a vizsgát szervező intézmény. A leadott anyagot a szóbeli gyakorlati jellegű vizsga bemutató anyagaként kell kezelni.

A digitális mappa a következőket tartalmazza:

- 8-12 db fotográfiát jpg vagy png formátumban, a hosszabbik oldalukon legalább 3500 pixel méretben,
- a 8-12 db fotográfiát sorba rendezve, a téma címével ellátva 1 db pdf fájlként,

- a munkanaplót pdf fájlként.

A képeket legalább 18x13 cm méretben ki kell nyomtatni vagy előhívni, a munkanaplót ki kell nyomtatni. Természetesen a szabadkézzel készített skicckönyvnek az eredetije kerül majd bemutatásra a vizsgán. A portfólió és a munkanapló nyomtatott változatának teljes egészében meg kell egyeznie a digitális anyaggal.

A vizsgázó az elkészült munkákat a segítő szaktanárnak bemutatja, ezzel egy időben a digitális adathordozót átadja.

A segítő szaktanár a munkák megtekintése és ellenőrzése után vizsgázónként a központi sablon alapján elkészíti az igazolólapot, amely a következő adatokat tartalmazza:

- képzőintézmény neve,
- a vizsgázó neve,
- a portfólió megléte,
- a munkanapló megléte,
- képek kicsinyítve,
- a segítő szaktanár neve,
- a segítő szaktanár aláírása,
- a portfólió és a munkanapló leadásának és az igazolólap kitöltésének dátuma.

A vizsgázó munkáit a megbízott segítő szaktanár által kitöltött igazolólap hitelesíti. Az igazolólapot a segítő szaktanár aláírása, valamint a képzőintézmény pecsétje és képviselőjének aláírása hitelesíti. Annak a vizsgázónak a portfóliójához, aki érettségi bizonyítvánnyal rendelkezik, vagy nincs tanulói jogviszonyban, nem tartozik igazolólap.

A segítő szaktanár a vizsgázóktól átvett digitális adathordozókat, valamint a kitöltött igazolólapokat a képző intézménynek átadja. A képzőintézmény az anyagokat vizsgacsoportonként rendezi és a hitelesített igazolólapokkal együtt továbbítja a vizsgát szervező intézménynek.

A szóbeli vizsgarész értékelése:

A szóbeli felelet értékelése az alábbi szempontok és kompetenciák alapján történik:

Szempontok, kompetenciák	Pontszám
Portfólió	
<i>Formai szempontok:</i> terjedelem, megfelelő tagolás	5 pont
a témának megfelelő formai és technikai megoldások	5 pont
a kivitelezés minősége	5 pont
<i>Tartalmi szempontok:</i> cím és a téma összhangja	5 pont
a téma kifejtése, a képek egységessége	5 pont
önálló gondolatok, egyedi látásmód, kreativitás	5 pont

Munkanapló	
A fotográfiák készítése során szerzett tapasztalatok megfogalmazása.	5 pont
Összefüggések értelmezése.	5 pont
Világosság, nyelvhelyesség, szaknyelv alkalmazása.	5 pont
Kivitelezés minősége	5 pont
SZÓBELI ÖSSZPONTSZÁM:	50 pont